

danskere og færinger

skulle planlægge et halvt år frem i tiden. Jeg kan godt lide at lave radio, og jeg savner mine kolleger, men jeg savner ikke ræset, pointerer Bergur Jacobsen.

Tjenesteboligen i Vanløse er rummelig, og der er god plads til et hobbyrum:

– Jeg sysler lidt med grafik, akvareller og musik. Jeg spiller blandt andet i et hyggeligt orkester for tidligere FDF-spejdere. Det er jeg godt nok ikke, men jeg kom med, fordi de manglede en solokornet, griner Bergur Jacobsen, der er den yngste i orkestret.

Færing helt igennem

Bergur Jacobsen har boet en betragtelig del af sit liv i udlandet, men han har altid følt sig fuldstændigt som færing indeni:

– Det er ikke noget, jeg tænker over til daglig. Men en gang imellem, for eksempel når mine kolleger og jeg skal planlægge ferie, kan jeg især mærke, at jeg er færing. Mine danske kolleger kan slet ikke forstå, at jeg ikke allerede har hele ferien planlagt et helt år i forvejen, siger Bergur Jacobsen med et smil.

Bergur Jacobsen og hans kone bor i et af Vanløses ældste huse, en villa fra 1880'erne. Det er et hus, parret selv har valgt som embedsbolig:

– Gaderne her omkring minder meget om en landsby. Man kan for eksempel spadsere midt på vejen, siger Bergur Jacobsen, der ikke ved, hvor han vil tilbringe pensionisttilværelsen:

– Det bliver i hvert fald ikke i England. Vi har ikke så meget forbindelse til London længere, da min kones forældre er døde, og hendes søster bor i Australien, siger Bergur Jacobsen og betoner, at valget står mellem Danmark og Færøerne:

– Jeg har et gammelt hus i Klaksvík. Vi er fjerde generation af familien i huset, så det har jeg meget svært ved at opgive helt. Måske kan vi bo begge steder på skift. Som præst kan jeg søge en pensionistbolig i Vanløse, siger Bergur Jacobsen, der dog godt ved, hvor hans kone helst vil opholde sig:

– Min kone trives bedre i Danmark end på Færøerne. Det skyldes klimaet. Ikke så meget vintrene, for hun har lært, at man aldrig skal forvente noget, men sommeren er for kold og ustabil sammenlignet med Sydengland, siger Bergur Jacobsen.

Bergur Jacobsens planer for den nærmeste fremtid afhænger lidt af, hvad der sker med den færøske menighed. Efter planen lægges en række sogne sammen i Danmark, og Samuelskirken, der netop er renoveret for 5 millioner kr., kan risikere at blive nedlagt.

– Når jeg forlader min stilling, bliver embedet ikke genopslået.

Men det færøske Landsstyre har jo planer om at overtage kirkeområdet, og om en færøsk kirke eventuelt vil oprette et embede som præst for færinger i Danmark, det ved jeg ikke, siger Bergur Jacobsen.

Om danskere og færinger og døden

Som præst har Bergur Jacobsen tæt føling med både danskernes og færingers forhold til de store spørgsmål og begivenheder i livet, heriblandt liv og død, bryllupper og begravelser.

Der er for eksempel markant forskel på færingers og danskernes forhold til døden, mener Bergur Jacobsen:

– På Færøerne er døden meget synlig, for eksempel på den måde, at dødsfald annonceres i radioen, og til begravelser kommer der ofte mange mennesker. I Danmark er der mange, der er godt oppe i årene, inden de første gang deltager i en begravelse.

– Jeg har mødt flere danskere, som har udsat deres forældres begravelse, til de selv var kommet hjem fra ferie. Det ville være utænkeligt for en færing, siger Bergur Jacobsen og fortsætter:

– Når en færing dør på Rigshospitalet, står kisten med åbent låg i kapellet lige indtil ceremonien, så pårørende kan komme og se afdøde og sige farvel. Danskere opfatter det som afskyeligt, nærmest pervers. Selvom det at lade kisten stå åben, indtil den når frem til kapellet, er en skik, man også brugte i Danmark indtil for 50-60 år siden, siger Bergur Jacobsen.

Det moderne familiemønster med mange skilsmisser og nye familiedannelser har sat sit præg på begravelserne:

– Jeg har lært kunsten at sige ingenting. I Danmark er der mange familier, der er meget splittede, og man kan nemt komme til at fornærme en del af familien, hvis man fremhæver noget ved afdøde, andre har lagt vægt på. Så derfor bliver kunsten nogle gange at sige så lidt som muligt og samtidig få sagt noget personligt, siger Bergur Jacobsen.

At man som præst kan komme galt af sted, har Bergur Jacobsen blandt andet oplevet på Færøerne:

– Da jeg var teenager, boede vi i nærheden af en mand, der var kvartalsdranker. Han var sød og god, når han var ædru, men han blev et ondt asen, når han fik noget at drikke. Da han døde, gik én af hans gode venner til den helt nye præst og beskrev afdøde i rosede vendinger, for sådan huskede han ham. Men præsten hørte så kun den halve sandhed og beskrev manden på en måde, så det nærmest blev pinligt, for

mange i kirken vidste jo godt, hvordan manden også havde været, fortæller Bergur Jacobsen.

At Bergur Jacobsens præstegerning er præget af, at sognet ligger i et specielt hårdt kvarter som Nørrebro i København, vidner denne beretning om:

– En af mine første begravelser i Samuelskirken var en rocker-begravelse. Mange mødte op i korte ærmer og med tatoveringer, og guldbajerne stod ude på trappen. Jeg frygtede kaos, men det blev det bestemt ikke. Bagefter blev jeg inviteret til gravøl på Café Thor, og jeg har det princip, at hvis jeg kan, så kommer jeg, når jeg bliver inviteret. En rocker stod vagt i døren og bremsede mig. ”Har du siddet i spjældet, præst?”. ”Nej, det har jeg ikke!”, svarede jeg lige så bramfrit. ”Nå, så kan du ikke komme ind her!”, sagde han med et grin. Jeg kom nu ind alligevel, fortæller Bergur Jacobsen.

Bergur Jacobsen har ofte oplevet begravelser, hvor der kun var fire-fem personer i kirken.

– Jeg har flere gange oplevet at stå der helt alene med kisten. Men vi gennemfører ritualer med tale og sang for afdøde. I Københavns Kommune er det et princip, at alle medlemmer af Folkekirken har ret til en kirkelig begravelse.

– Jeg har ofte oplevet slægtninge sige, at de ikke vidste, om afdødes børn havde tid til at komme til begravelsen. Men hvis det er en person, der har rødder i Jylland, der er død, så er det ikke usædvanligt, at folk kommer rejsende til dér fra, siger Bergur Jacobsen.

Bergur Jacobsen har dog også oplevet, at de mange værtshuse på Nørrebro giver selv enlige mennesker en slags familie:

– Jeg har begravet mennesker, som ikke havde nogen familie, men som havde tilbragt en del tid på deres stamværtshus. Og i stedet for familien mødte

vennerne derfra så op til en værtshus-begravelse.

Selvom Nørrebro er et relativt hårdt socialt belastet kvarter, er der forholdsvis stor respekt for præsten og for handlingerne i kirken sammenlignet med andre, finere kvarterer i København og omegn:

– Jeg har set meget mindre respekt for kirken andre steder, hvor jeg har været som præst. Det gælder for eksempel i Ordrup nord for København, hvor det ikke er ualmindeligt at se fine damer sidde med endog meget store hatte i kirken, siger Bergur Jacobsen.

Om bryllup på dansk og færøsk

Når det gælder mere livsbekræftende emner, som for eksempel bryllupper, ser Bergur Jacobsen også forskelle mellem dansk og færøsk kultur:

– I Danmark er der gået ”udstyr” og iscenesættelse i bryllupper. Det gælder ikke blandt færinger, der først og fremmest kommer for at blive viet, siger Bergur Jacobsen og fisker et grelt eksempel frem fra hukommelsen:

– Jeg blev en gang kontaktet telefonisk af et ungt dansk par, som var meget nervøse. Da de hørte min accent, spurgte de, om jeg nu kunne tale et ordentligt dansk. Jeg måtte svare, at jeg endnu ikke havde oplevet, at der var nogen, der ikke kunne forstå, hvad jeg sagde. Dernæst spurgte de til organistens evner. Vi aftalte, at de skulle komme til kirken og tale med mig om brylluppet. De kom noget for sent, så jeg kiggede efter dem. Op ad trappen kom så et meget flot par; de var som taget ud af et modeblad. Kvinden ser på mig og siger: ”Vi skulle tale med præsten”. ”Det er mig”, svarer jeg. Hun vender sig mod sin kæreste og siger: ”Jeg vil ikke vies af den fede flab!”.

FAKTA

Bergur Jacobsen

Bergur Jacobsen, 59, søn af Reinholdt Jacobsen, Fuglafjørður, og Marith Jacobsen, Klaksvík. Student i Hastings og uddannet til præst i Chichester, England. Har boet 13 år i England og er gift med engelske Valerie Jacobsen. Har været præst på Sandoy og i London. Har arbejdet som journalist for Utvarp Føroya 1988-95 og været landsstyremand 1993-94. Var redaktør på Tingakrossur, Klaksvík, indtil bladet gik ind.

Lavede udsendelser til Utvarp Føroya, mens han boede i London, og laver fortsat reportager fra Danmark.

Flyttede til Danmark i 1995, da han fik job som sognepræst ved Samuelskirken på Nørrebro i København – og som præst for den færøske menighed i Danmark. Bor i embedsbolig i Vanløse.

Bergur Jacobsen har to voksne børn, en datter og en søn på henholdsvis 31 og 29 år, begge uddannede økonomer og bosat i Købehavn. Bergur Jacobsen har to søstre i Klaksvík og en søster i Norge.

Om parret blev gift ved Bergur Jacobsen ikke, for ingen i Samuelskirken har set dem siden den dag.

– Jeg blev målløs og nåede lige at svare nej til, om der var andre præster i Kirken, inden de gik igen. Selvfølgelig havde jeg en kollega, men han havde nægtet at vie dem, når de havde opført sig sådan, siger Bergur Jacobsen.

Som præst for både danskere og færinger har Bergur Jacobsen viet såvel danske som færøske og blandede par.

– Jeg har også viet flere færøske par, som bor på Færøerne men rejser herved for at blive gift ved et stille bryllup. Det er ofte for at undgå at såre nogen, for på Færøerne er der mange forventninger, for eksempel til festen og til hvem, man inviterer med til den.

Bergur Jacobsen mener, at danskere og færinger reagerer forskelligt, når der opstår uforudsete problemer:

– Et bryllup skal selvfølgelig glide glat, og der må ikke begås alvorlige fejl, men det kan jo ske, at noget går galt. Jeg har oplevet, at organisten udeblev til et bryllup mellem en færøsk kvinde og en dansk mand. Der var sket en misforståelse, og der gik en halv time, inden vi fik fremskaffet en organist, og han nåede frem. Men brudeparret og gæsterne tog det pænt og syntes, det var morsomt. Jeg blev sågar inviteret med til middagen. Hvis det havde været et dansk bryllup, så var jeg endt for biskoppen, skønner Bergur Jacobsen.

Om homoseksualitet og fordomme

Den forgangne vinter har budt på to store sager og offentlige debatter. Lagtingets behandling af forslaget om at forbyde diskrimination af homoseksuelle og den følgende debat, og